

MEYDAN'IN 5 SUALİNE BORAN'IN CEVAPLARI

Parlâmento devresi başında, geride kalan altı yılın bilançosu, girdiğimiz mevsimin meseleleri ve partilerin birbirine karşı durumları konulu suallerimizi geçen hafta A.P. adına Prof. Aydın Yalçın, G.P. [Güven Partisi] adına Coşkun Kırca cevaplandırmışlardı. Bu hafta Seyfettin Turhan'a C.H.P.'den Kemal Satır ve T.İ.P.'den Behice Boran cevap verdiler.

T.İ.P. Merkez Yönetim Kurulu üyesi Behice Boran mülakatın ilham kaynağını teşkil eden cümlelerin Aydın Yalçın tarafından söylenmiş olduğunu öğrenince:

“ - O halde bunu ona sorun, bir bildiği vardır, söylesin,” diye kestirip atmak istedi. Sualin bundan ibaret olmadığı ve maksadın ne olduğu kendisine anlatıldı:

S. - *Memleketin ve Parlâmentonun içinde bulunduğu zorluklar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?*

Şöyle cevaplandırdı:

C. - Evet, memleketin ve Parlâmentonun zor durumda olduğuna kaniyim. Ama bu zorluklar yeni değildir. Sadece artmış durumdadır,

Bu zorlukların temel sebebi partimizin her zaman belirttiği üzere kapkaççı kapitalist düzenin sürdürülmesi, memleketin gerçek bir kalkınma yoluna sokulmaması, Anayasanın tam ve eksiksiz uygulanmamasıdır.

A.P. iktidarı zamanında bu zorluklar daha artmıştır. Çünkü A.P. daha da açıkça ve aşırı bir şekilde dış krediye, yabancı sermayeye dayanan, özel sektörcü bir siyaset izlemektedir. Anayasa ise bu çeşit kapkaççı kapitalist yoldan kalkınmaya kapalı olduğundan, Anayasa hükümleri A.P.'nin ayağına dolaşmaktadır. Onun için de Anayasayı değiştirmek istemektedir. Attığı ve atmayı tasarladığı adımlarla mütemadiyen Anayasa çizgisi dışına düşmektedir.

Bu sebeplerden ileri gelen durumdan ayrı olarak bir de A. P.'nin dört yıllık iktidar süresinin ikisini tamamladığı halde seçimde halka yaptığı vaatleri yerine getirmemiş ve memleket iktisadi yönden büsbütün çıkmaza saplanmıştı. Dış ticaret ve ödeme dengesi açığı artmış altın ve döviz rezervleri tükenmiş, bir yandan dış borçların gittikçe ağırlaşması, öbür yandan yeni alınan borçların büyük kısmının eski borçların faiz ve taksitlerine mahsup edilmesi iktisadî durumun gitgide ağırlaşmasının sebep ve neticeleridir.”

Fiatlar yükselirken maaş ve ücretlerin artmaması, kentlerdeki emekçi, kitleleri ve köylerde dış piyasalar için istihsalde bulunan köylülerin geçim sıkıntısını arttırmaktadır.”

S. - *Bu devre parlâmentonun başlıca meseleleri ve öncelikle ele alması gereken konular hangileridir?*

C. - Bu önümüzdeki devrede Türkiye'nin birinci meselesi NATO ittifakından çıkmaktır. Bilindiği gibi NATO 1969'da 20 yıllık devresini tamamlamış olacaktır.

Bundan ayrılmak isteyen devletin bir yıl önce ihbarda bulunması gerekmektedir.”

Evvelce defalarca belirttiğimiz gibi NATO bir ortak savunma sistemi değildir. Amerikanın, üçüncü dünya savaşını göz önünde tutarak dünya çapında plânladığı stratejisinin bir parçasıdır. NATO’nun, halka telkin edilmek istendiği gibi, bizi Sovyetlerden gelecek bir tecavüze karşı otomatik olarak korumadığı 1964 yazında Johnson’un Kıbrıs buhranı dolayısıyla yazdığı mektupla açıkça ortaya çıkmıştır, Johnson şunu demek istemekteydi: Türkiye Kıbrıs’a askeri müdahalede bulunur, Sovyetler de bunu bahane ederek Türkiye’ye müdahale ederse NATO üyeleri, dolayısıyla Amerika, Türkiye’ye yardım edip etmemeyi düşünür.

NATO ittifakının ve nükleer silâhların kontrolü tamamen ve tek taraflı olarak Amerika’nın emrindedir.

Türkiye’nin bir üçüncü dünya savaşında yeri ve çıkarı yoktur. Türkiye ancak herhangi yönden gelecek bir tecavüze karşı yurt savunması ve kurtuluş savaşı verebilir. Bu çeşit savaşların strateji ve taktiği ise bambaşkadır.

Ayrıca ikili anlaşmaların bir an önce feshi ve Amerikan üslerinin ortadan kaldırılması gerekmektedir. T.İ.P.’nin bu konuları ısrarla işlemesi ve tehlikeleri belirtmesi sonucu geçen yıl Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ikili anlaşmalar konusunda bir ana anlaşma metni hazırlandığını ve Amerika ile 1966 Eylülünde müzakerelere başlandığını beyan etmişti. Aradan bir yıldan fazla bir zaman geçtiği halde sonuçlanmadığı gibi, ne safhada olduğunu da bilmemekteyiz. Bununla beraber mesele anlaşmaların ıslahı değil doğrudan doğruya feshidir. Mecliste ayrıntıları ile belirtmiş olduğumuz üzere bu anlaşmalar devletler hukukuna aykırı olduğu gibi milli bağımsızlık ve egemenlik haklarımızı da ihlâl etmektedir. NATO ittifakı ve Amerikan üsleri yüzünden Türkiye’nin her an kendisini, arzusu ve iradesi dışında bir nükleer dünya savaşının veya bölgemizde mevzii kalacak bir savaşın içinde bulunması mümkündür.

Bir an önce ele alınması gereken bir diğer mesele de toprak reformudur. Bu konuda da A.P. iktidarı ısrarla direnmektedir. Bir iki ay önce devlet topraklarından beş milyon hektarın dağıtılacağı haberi basında çıktı. Hâlbuki toprak reformu Anayasanın öngördüğü şekilde, çeşitli bölgelere göre bir şahsın elinde kalacak toprak miktarının tespit edilmesi, fazlasının, bedeli on taksitte ödenerek kamulaştırılıp topraksız, ya da az topraklı köylüye dağıtılmasıdır.

T.İ.P. toprak reformu konusunda bir kanun teklifini geçen yıl Meclise vermiştir. Ama bu kanunun bu Meclisten geçmesi elbette beklenemez.

Gerçekçi ve geçerli bir toprak reformu yapılmadıkça da ne tarım kalkınması, ne de hızlı sanayileşme mümkün olabilir.

Partizan davranışlar da artmaktadır ve bunlara kesinlikle son verilmesi lüzumu belirmektedir.

İşçi ve memur, bütün ücret ve maaşla çalışanlara siyasi yönden baskı yapılmaktadır. Bunlar nakil ve işten çıkarılma tehdidi altında tutulmaktadır.

Öğretmenlere yapılan baskı özellikle dikkati çekmektedir ve son zamanlarda iktidar sadece siyasi görüşlerinden memnun olmadığı öğretmenlere karşı değil, hattâ okudukları gazetelerden dolayı, fert olarak bunlara karşı davranışlarda bulunmakta, bununla yetinmeyip bu kitlenin meşru organı olan T. Ö. D. M. F. ve T. Ö. S.’nin

teşkilatlanmasını, genişlemesini engellemeye çalışır görünmektedir.

Gençlikte de büyük bir huzursuzluk müşahade edilmektedir. Devlet okullarının sayıca yetersizliği, gerekli öğretmen kadrolarının yoksunluğu ve bu durumda özel okullar açmanın bir ticari kazanç konusu hâline getirilmesi gençlikte ve çocuğunu okutamayan ana ve babalarda haklı şikâyetlere yol açmaktadır.

Okur yazar olmayan nüfusun gittikçe azalacak yerde yıldan yıla daha da artacağının plânda açıkça gösterilmiş olması eğitim dâvasının ne kadar acil ve hayati bir önem kazandığının işaretidir.

Doğu mitingleri, tümüyle geri kalmış, kalkınamamış Türkiyemizde, Doğu ve Güney Doğu illerimizin daha da geri ve yoksul durumuna, Anayasamızın 12 nci maddesi hükümlerinin gereği gibi uygulanmamasına memleket kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Tüm emekçi halkımız gibi Doğu illerindeki halkımız da meselelerin bilincine varmaya başlamakta ve Anayasanın getirdiği hak ve hürriyetleri kullanarak şikâyet ve dileklerini dile getirmeye çalışmaktadır.

2'nci Beş Yıllık Plân, Doğu ve Güney Doğu bölgeleri ile diğer bölgeler arasındaki dengesiz kalkınma durumunu telâfi edecek olumlu, etken tedbirler getirmektedir.

Anayasamızın 12 nci maddesinin dil, ırk, din ve mezhep farkı gözetilmeksizin bütün yurttaşların kanun önünde eşit olduğu hükmüne rağmen Doğu illerimizde vatandaşlarımıza bir kısım sorumlularca baskı yapıldığı, hattâ bazen hakaret edildiği, jandarma karakollarında kötü muamelede bulunduğu, sağlık, eğitim vesair konularda devlet hizmetlerinden yoksun bırakıldığı da maalesef doğrudur.

Meseleler örtbas edilmek, görmemezlikten gelinmek, hele şiddet usulleri kullanılmak suretiyle halledilemez. Hele yurttaşlarımızın haklı şikâyet ve dileklerini kanunî yoldan dile getirmelerini bölücülük olarak etiketleyip, ona göre muameleyle tevessül etmek meseleleri büsbütün yokuşa sürmek olur.

Bölgeler arasındaki dengesiz ve eşitsiz durumun ortadan kalkmasını, Anayasanın 3 ncü maddesinin ışığında 12 nci maddesinin tastamam uygulanması, vatandaşlar üzerindeki iktisadi siyasi ve sosyal baskıların kalkmasını istemek ve buna çalışmak bölücü değil, güçlendirici bir davranıştır.

Doğu ve Güney Doğu illerimizin meselesi Türkiye'nin diğer temel meseleleri gibi kapkaççı kapitalist düzenden ve iktidarın, Türkiye'nin gerçeklerine ve Anayasaya aykırı politika ve tutumundan doğmaktadır. Çözümü de ancak Anayasanın çerçevesi içinde köklü dönüşümlerle bugünkü düzenin değiştirilmesinde ve Türkiye'nin emekçi kitlelerinin memleket yönetimine siyasi ağırlık koymasındadır.

S. - *Geride kalan altı yılda Parlâmento kendisinden bekleneni vermiş midir? Vermemiş ise sebepleri ve giderme çâreleri nelerdir?*

C. - Vermemiştir. Çünkü, Parlâmentonun terekübüne baktığımız zaman milletin ezici çoğunluğunu teşkil eden emekçi sınıf ve tabakaların partisi ve temsilcileri burada yer almamıştır.

Parlâmentonun verimli çalışması Anayasa düzeninin eksiksiz, tastamam gerçekleşmesine bağlıdır. Bu ise emekçi halkın siyaset sahnesinde aktif rol alması ve Parlâmentoya girmesi ile mümkündür.

Parlâmentoya daha dar anlamda has olan bir başka mesele de içtüzük meselesidir. Yeni Anayasaya uygun bir içtüzüğün hazırlanamamış olması Parlâmento iç

çalışmalarını engellemektedir. Hükümet gereği gibi denetlenememektedir. Meclis soruşturmaları açıldığında komisyonların toplanması sağlanamamakta, mütemadiyen mühlet uzatılması istenmekte, çoğu kere bir sonuç alınamamaktadır.

S. - Siyasi ve iktisadi konularda partiler arasında belirilmiş görüş ayrılıkları sizce hangi noktalarda toplanmaktadır? Bu görüş ayrılıkları muvacehesinde hükümetçe Parlâmentoya getirilecek tasarılar karşısında sâdece tepki politikası mı yoksa daha başka türlü bir politika mı takip etmek temâyülündesiniz?

C. - Her partinin görüş ayrılıkları kendisinin söyleyebileceği hususlardır. Bizim söyleyebileceğimiz ise, bizimle bütün öbür siyasi partiler arasındadır.

Bununla beraber son iki yıllık olaylara bakılırsa muhalefetle iktidarın şu noktalarda özellikle ayrıldığı görülmektedir:

- a) Seçim kanunu değiştirilerek millî bakiye sisteminin kaldırılıp kaldırılmaması, muhalefetin ise buna karşı çıkması.
- b) İktidar daima (biz sandıktan çıktık, çoğunluk bizde, milli iradeyi biz temsil ediyoruz, istediğimizi yaparız) diye hareket etmekte, muhalefet de bunu böylece kabul etmemektedir.
- c) TİP'in ikili anlaşmalar, Amerikan üsleri ve milli bağımsızlık konularında verdiği mücadele, diğer bâzı muhalefet partilerini de bu istikamette etkilemiş görünmektedir.

İktidarın getireceği tedbirlere karşı hem tepki gösterilecek, hem de mukabil teklifler getirilecektir. Daima da böyle hareket edilmiştir. Bâzı şeylere karşı çıkılmış fakat aynı konuda teklif de getirilmiştir. Fakat T.İ.P.'in esas faaliyeti Anayasayı halka intikal ettirmek, halk kitlelerini Anayasa hak ve hürriyetlerine sahip çıkarıp memleketin siyasi yönetimine ağırlık koydurmaaktır.

S. - TRT, Seçim, Temel Hak ve Hürriyetler, Siyasî Partiler, Tedbirler, Hâkim Teminatı gibi kanunlar konusunda grubunuzun genel temayülü nedir?

Behice Boran bu soru vesilesiyle grup adına konuşmaya yetkisi olmadığını bir kere daha belirttiikten sonra, şu cevabı verdi:

C. - T.İ.P., iktidarın Anayasa, hak ve hürriyetlerini kısıtlama yönünde atacağı her adımın karşısına, Anayasa hak ve hürriyetlerini kullanarak çıkacaktır. Bahis konusu kanunlar da iktidarın bunu önleme amacıyla getirdiği ve getireceği tasarılardır.”

MEYDAN'ın beş sualine, Parlâmentoda bulunan ve birbirine karşı iddia sahibi olan Türk siyasî yelpazesinin başlıca dilimlerini teşkil eden dört partinin idarecilerinin cevapları bunlar oldu. Bu cevaplar partilerin hangi noktalarda birbirlerine yaklaştıklarını olduğu kadar, ayrılıklarının nerelerde temele indiğini, nerelerde de sathıta kaldığını gösteriyor, aynı zamanda bunlar arasında yapı farkını belirli konular karşısındaki davranışları itibarıyla müşahhas olarak aydınlatmış oluyordu.

Bu vesile ile ortaya çıkan bir başka gerçek de, geride bırakılan altı yıl zarfında partilerin kendi şahsiyetlerini yapma yolunda olumlu sayılabilecek adımlar atmış oldukları idi. Köşe kapmaca ve istismar köşelerini ele geçirmede çeviklik yarışmasından sıyrılmaya bağlandığı görülmekteydi.

Meydan, Sayı 149, Kasım 1967